

Ho Tloha Tšilafatsong ho ea Tlhoekisong

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Boithuto ba Beke Ena Bala:

Daniele 8, Dan. 2:38, Gen. 11:4, Levitike 16, Ba-Heb. 9:23–28.

Teman'a Khopolo:“A re ho ‘na: E tla ba likete tse peli tse nang le makholo a mararo a baloang mantsiboea le hosasa, sehalalelo se ntoo hloekisoa” (Daniele 8:14).

Pono e tlalehiloeng ho Daniele 8 e fuee moprofeta ka 548/547 B.C., ‘me e fana ka litlhakiso tsa bohlokoa tsa kahlolo eo ho buuoang ka eona ho Daniele 7. Ka ho fapana le lipono tsa Daniele 2 le 7, pono ea Daniele 8 e siea Babilona kathoko e qala ka ba-Mede le ba-Persia, hobane ka nako ena Babilona e ne e se ntse e oela ‘me ba-Persia ba ne ba le haufi le ho nkela Babilona sebaka e le ‘muso o latelang oa lefatše. Pono ea Daniele 8 e bapa le ea Daniele 7. Puo le matšoao a fetoha ho Daniele 8 hobane e tsebamisa kekelo ka botebo ho tlhoekiso ea sehalalelo sa leholimo ka khokahano le Letsatsi la Lipheko la leholimo. Kahona, tlatsetso e hlakileng ea Daniele 8 e tsepame holim’a sehalalelo sa leholimo. Ha e le hore Daniele 7 eona e bontša kahlolo e leholimong le ha Mor’a motho a neoa ‘muso, Daniele 8 eona e bontša tlhoekiso ea sehalalelo se leholimong. Ka hoo, joalo kaha ho tšoana ha likhaolo tse peli tsena ho bontša, tlhoekiso ea sehalalelo se leholimong e bontšoang ho Daniele 8 e lumellana le ketsahalo ea kahlolo e ho Daniele 7.

**Ihute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la 29 Hlakola.*

Pheleu le Phooko

Bala Daniele 8. Pono e bua ka eng, ‘me e tšoana joang le seo re se boneng ho Daniele 2 le 7?

Joalo ka ho Daniele 2 le 7, re fuoa pono e ‘ngoe hape ea ho phahama le ho oa ha mebuso ea lefatše, leha joale e le ka papiso e fapaneng. Papiso ena e amana le sehalalelo sa Molimo ka kotloloho. Khetlong lenga, papiso ea pheleu le phooko li sebelisitsoe ka lebaka la khokahano ea tsona le tšebeliso ea Letsatsi la Lipheko, nako ea kahlolo ea Israele ea khale. Lipheleu le liphooko li ne li sebelisoa ho etsa sehlabelo tšebeliso ea sehalalelo. Empa ka Letsatsi la Lipheko feela ke hona mohla ho buuoang ka tsona li le peli hammoho. Ka baka leo, liphoofole tse peli li khethiloe ka sepheo le morero mona ho hopotsa ka Letsatsi la Lipheko, e leng ‘moko-taba oa pono ena.

Ha pono e ntse e tsoela pele, Daniele o bona pheleu e thulela nqa tse tharo tse fapaneng: bophirimela, leboea, le boroa (Dan. 8:4). Tšisinyeho ena e mekhahlelo e meraro e bontša khoho ea ‘muso ona: “Ho se phoofole e ka emellanang le eona, ho se motho ea ka namolelang matleng a eona; ea etsa kamoo e ratang kateng ea natlafala” (Dan. 8:4). Joalo kaha lenyeloi le hlalosa, pheleu ena e manaka a mabeli e tšoantša ‘muso oa ba-Mede le ba-Persia (Dan. 8:20), ‘me nqa tse tharo tseena e ka ‘na eaba ehlile li supa tlholo tse tharo tsa mantlha tsa ‘muso ona oa lefatše.

Kamor’a moo, ha hlaha phooko e nang le lenaka le lehlo, e tšoantšang ‘muso oa Gerike tlas’a bolaoli ba Alexander oa Pele (Dan. 8:21). Taba ea hore phooko e haola e “e sa hate fatše” (Dan. 8:5) e tšoantša hore e ne e potlakile haholo. Papiso ena e tšoantša lebelo leo Alexander a ileng a hapa lefatše ka lona, leo Daniele 7 e le tšoantšang ka lengau le mapheo. Empa, joalo kaha boprofeta bo bontša, phooko ena “Eitse hobane e fihle matleng a eona lenaka le lelelele la khoroha” (Dan. 8:8) ‘me bakeng sa lona ha mela manaka a mane, a bonahalang ho lebana le meea e mene ea leholimo. Sena se phethahala ha Alexander a shoela Babilona ka Phuptjane 323 B.C. a le lilemo li mashome a mararo a metso e meraro, ‘me ‘muso oa hae oa aroleloa balaoli ba hae ba bane.

Mahareng a Daniele 2:38 le Daniele 8:20, 21, re boleletsoe mabitso a mebuso e meraro ho e mene e hlahang liponong. Taba ee e hlolang e ka re thusa joang ho tiisa ho nepahala ha botoloki ba rona ba boprofeta boo?

Ho Nyoloha Ha Lenaka le Lenyane

Bala Daniele 8:8–12 ka hloko. Lenaka le lenyenyane le lelefalla ka ‘nqa li fe, ‘me ke hobaneng ha ho le bohlokoa hore re utloisise taba ee?

Kamor’a ho bontša manaka a mane a lebana le meea e mene ea leholimo, temana ea Bibe le re ho le leng la oona ha mela lenakana. Potso ke hore na lenakna/’muso ona o tsoa ho le leng la manaka a maneng, ao joalo kaha re a boneng maobane, a tšoantša balaoli ba bane ba Alexander—kapa o mong oa meea e mene na. sebopeho sa puo ea mantlha ea temana se supa hore lenaka lena le hlahile ho o mong oa meea e mene ea leholimo. ‘Me ka hobane ‘muso ona o hlahile kamorao ho ‘muso oa Gerike le mahlomela a oona a mane, kutloisiso e tloaelehileng ke hore lenaka lena ke Roma, pele e le ea bohedene hamorao e le ea bopapa. “Lenaka le lenyenyane le tšoantša Roma ka mekhahlelo ea eona ka bobeli, ea bohedene le ea bopapa. Daniele o qalile ho bona Roma pele boemong ba eona ba bohedene, e loantša sechaba sa ba-Juda le Bakreste ba pele, hape le boemong ba eona ba bopapa, e tsoela pele ho fihlela mehlang ea rona le ho isa kamoso.”—*The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, pok. 4, leq. 841.

Ho latela temana ea Bibe, lenaka le lenyenyane le qalile ka ho lelefala ho leba mahlakoreng, ‘me la “lelefalla ka ‘nqa boraoa, bochabela, le naheng e khahlehang” (Dan. 8:9). ‘Nqa tsena tse tharo li lumellana le litikoloho tse tharo tse ileng tsa ba tlas’a puso ea Roma ea bohedene. Lenaka le lenyenyane e ba lona le nkang karolo e kholo ponong ena, ho lelefalla holimo ha lona ho fuoa nako e qaqileng haholo. Boemong bona, lenaka lena le lumellana hantle le lenaka le lenyenyane la Daniele 7, joalo kaha papiso e latelang e bontša: (1) manaka ka bobeli a qala a le manyane (Dan. 7:8, Dan. 8:9). (2) Bobeli a ba maholo hamorao (Dan. 7:20, Dan. 8:9). (3) Bobeli ke matla a hlorisang (Dan. 7:21, 25; Dan. 8:10, 24). (4) Bobeli a na le boikakaso le bonyefoli (Dan. 7:8, 20, 25; Dan. 8:10, 11, 25). (5) Bobeli a hlasela batho ba Molimo (Dan. 7:25, Dan. 8:24). (6) Bobeli a na le karolo ta liketso tsa oona tse lotomangoang ka nako ea boprofeta (Dan. 7:25; Dan. 8:13, 14). (7) Bobeli a tsoela pele ho isa nakong ea bofelo (Dan. 7:25, 26; Dan. 8:17, 19). (8) Hape bobeli a tobana le timetso e hlahang kaholimo ho matla a botho (Dan. 7:11, 26; Dan. 8:25). Ea ho qetela, ka hobane lenaka le lenyenyane Daniele 7 le tšoantša bopapa, telefalo ea lenaka le lenyenyane Daniele 8 ho leba holimo e tšoanetse e be e emela ‘muso o tšoanang. Ka mokhoa o joalo, joalo ka ho Daniele 2 le 7, ‘muso o ho qetela o moholo ke Roma, ea bohedene le ea bopapa ka bobeli.

Tlhaselo ea Sehalalelo

Bala Daniele 8:10–12. Lenaka le lenyenyane le hlalosoa le etsa'ng moo?

Ho Daniele 8:10, lenaka le lenyenyane le leka ho etsisa, boemong ba semoea, maleke a lihahi tsa Tora ea Babele (Gen. 11:4). Mantsoe “makhotla” le “linaleli” li ka emela batho ba Molimo Testamenteng ea Khale. Israele ho buuo ka eona e le makhotla/lebotho la Jehova (Exoda 12:41). Daniele le eena o bua ka sechaba sa Molimo se tšepelang e le linaleli tse khanyang (Dan. 12:3). Ena e hlakile hore ha se tlhaselo e tobileng makhotla a leholimo, ka kotloloho, leha ho le joalo, empa e le tlhosi ea bana ba Molimo, bao oa bona “motse o [leng] maholimong” (Ba-Fil. 3:20). Leha likete tsa Bakreste li bolauoe ke babusisi ba bahedene, taba-kholo hona joale ke liketso tse lebisang holimo tsa lenaka le lenyane. Ka mokhoa o joalo, phethahatso ea boprofeta bona e tlameha e be e hokahane le Roma ea bopapa le lithloriso tsa eona ka mengoaha.

Hape, Daniele 8:11 e bua ka “Khosana/Morena,” eo ‘nqa e ‘ngoe a boletsoeng e le “Motlotsuo Morena” (Dan. 9:25), “Mikaele kosana” (Dan. 10:21), le “Mikaele,” “khosana e kholo” (Dan. 12:1). Ha ho e mong ha e se Krete eo e ka bang ho buuo ka eena mona. Jesu Krete ke Khosana sa “makhotla” ao ho buuoeng ka oona pejana mona le Moprista oa rona ea Phahameng a leholimong. Ha ho le joalo, bopapa le tsamaiso ea borapeli e emetsoeng ke bona bo ferekanya le ho leka ho nkela sebaka bobebeletsi ba boprista ba Jesu. Ho Daniele 8:11, “sehlabelo sa kamehla” se etsahala ka khokahano le sehalalelo se lefatšeng ho hlalosa bongata ba litšebeliso tsa kamehla—ho kenyetsetsa le mahlabele le ho rapella. Ke ka litšebeliso tse baetsalibe ba fumanang tšoarelo ‘me ho sebetsanoang le libe ka tabernakeleng. Tšebetso ena ea lefatšeng e tšoantša bobebeletsi ba bobuelli ba Krete sehalalelong sa leholimo. Joale, joalo kaha boprofeta bo bolela, bo fetolela bobuelli ba Krete ho bobuelli ba baprasta. Ka tsela ea borapeli bo joalo ba bohata, lenaka le lenyenyane le tlosa bobebeletsi ba Krete ba bobuelli ‘me ka papiso bo ripitla moaho oa sehalalelo sa Krete. “La lahlela ‘nete fatše, la ba la atleha ho tse etsoang ke lona” (Dan. 8:12). Jesu o bolela hore ke Eena ‘nete (Johanne 14:6) hape o supa hore Lentsoe la Molimo ke ‘nete (Johanne 17:17). Khahlanong le hoo, bopapa bo hanela phetolelo ea Bible ho puo ea batho, ba bea phetolelo ea Bible tlasá bolaoli ba kereke, ba ba ba bea litaelo tsa batho ho tsamaea ‘moho le Bible e le tsona melao e kaholimo e tsamaisang bolumeli.

Boithuto boo bo lokela ho re ruta eng ka bohlokoa ba ho tseba ‘nete ea Bible ho e-na le litaelo kapa litloaelo tsa batho?

Tlhoekiso ea Sehalalelo

Bala Daniele 8:14. Ho etsahala'ng moo?

Kamor'a tlhaselo e matla ea lenaka le lenyane, ho etsoa phatlalatsa ea hore sehalalelo se tla hloekisoa. Hore re tle re utloisise molaetsa ona, re lokela ho hlokomela hore tlhoekiso ea sehalalelo eo ho buuoang ka eona ho Daniel 8:14 e lumellana le kahlolo e bontšitsoeng ho 7:9–14. 'Me ka hobane kahlolo e etsahala leholimong, ho lokela e be sehalalelo le sona se leholimong. Ka mokhoa o joalo, ha Daniele 7 e bontša bonamoli ba Molimo le kameho ea Hae litabeng tsa batho ka chalimo ea makhotla a molao, Daniele 8 e hlalosa ketsahalo e tšoanang ka chalimo ea sehalalelo.

Sehalalelo se lefatšeng ne se entsoe ka ho tšoana le se leholimong 'me se ne se sebetsa ho fana ka mohlala oa taba kholo e leng morero oa topollo. Letsatsi le leng le le leng, baetsalibe ba ne ba tisa mahlabele a bona sehalalelong, moo batho ba neng ba tšoareloa libe tsa bona tseo ba li boletseng 'me libe tseo, ka tsela e itseng, li ne li fetela ka sehalalelong. Ka labaka leo, sehalalelo se ne se silafala. Ha ho le joalo, ho ne ho hlokeha tšebeletso ea tlhoekiso e behetsoeng nako e le ho hloekisa sehalalelo libeng tse ngotsoeng ka ho sona. E ne e bitsoa Letsatsi la Lipheko 'me e ne e tla hang ka selemo (sheba Levitike 16).

Hobaneng ha sehalalelo se leholimong se ka hloka ho hloekisoa? Ka ho tšoana, re ka re libe tse boletsoeng tsa ba amohetseng Jesu li “fetiselitsoe” ka sehalalelong se leholimong, joalo kaha libe tsa Ba-Israele ba bakileng li ne li fetela ka sehalalelong se lefatšeng. Ka Letsatsi la Lipheko lefatšeng, ho ne ho hlajoa liphoofole tse ngata, li tšoantša lefu la kamoso la Jesu, e leng kamoo baetsalibe ba neng ba tseba ho ema ka Letsatsi la Lipheko.

Joalo kaha ho ne ho etsahala ka Letsatsi la Lipheko lefatšeng ha ho ne ho hloekisoa sehalalelo, ke ha ka kang ho la leholimo, ha e le mali a Krete feela a re fetisang kahlolong? Tlhoekiso ea sehalalelo eo ho buuoang ka eona ho Daniele 8:14, ke tšebeletso e tšoanang le e neng e etsoa lefatšeng, eo molaetsa oa eona oa mantlha e neng e le hore: joalo ka baetsalibe, re hloka mali a Mesia ho re tšoarela libe le ho re thusa ho ema kahlolong.

Bala Ba-Heberu 9:23–28. Litemana tsee li senola pholoho eo re nang le eona ho Jesu ka sehlabelo sa Hae bakeng sa rona joang?

Letlapa la Nako la Boprofeta

Bala Daniele 8:13. Potso e botsoang moo ke e fe, ‘me e re thusa joang ho utloisisa karabo e temaneng e latelang?

Matsatsi a 2,300 a baloang mantsiboea le hosasa ke nako e kae? Pele, re lokela ho ela hloko hore kamor’a hore Daniele a bontšoe pheleu le phooko, li lateloa ke liketso tsa tšenyho tsa lenaka le lenyane, pono e tlisa potso ho Daniele 8:13. Potso ena e ipapisitse le se tla etsahala qetellong ea nako e porofetiloeng, e seng bolele ba boprofeta boo. Ho tlatsetsa moo, nako e joalo e ka se fellisoe feela liketsong tsa lenaka le lenyane, hobane lentsoe pono le kenyellelitse sohle ho tloha ho pheleu ho ea fihlela liketsong tsa lenaka le lenyane. Kahona e lokela e be ke nako e telele ea nalane ea ‘nete. Potsong e hore na “A makae matsatsi a baliloeng ke pono eo” (pheleu [ba-Mede le ba-Persia], phooko [Gerike], le lenaka le lenenyane le liketso tsa lona [Roma, ea bohedene le ea bopapa]), mohalaleli e mong a araba ea buileng, a re: “E tla ba likete tse peli tse nang le makhlo a mararo a baloang mantsiboea le hosasa, sehahalelo se nto hloekisoa” (Dan. 8:14). Joalo kaha ho se ho boletsoe, nako ena e telele haholo hobane e qala nakong ea puso ea ba-Mede le ba-Persia e fetele nakong ea puso ea ba-Gerike le ea Roma ea bohedene le ea bopapa, e leng likete tsa lilemo. Ho latela botoloki ba boranalane, (sheba Thuto ea 1), nako ena ea boprofeta e lokela e baloe ho latela molao oaselemo-letsatsi, e bolelang hore matsatsi a 2,300 a baloang mantsiboea le hosasa e lekana le lilemo tse 2,300. Ntle ho moo, matsatsi a 2,300 a kelana le nako e ka fetang lilemo tse likete tse tšeletseng hanyane feela, e leng nako e khutšoanyane haholo bakeng sa liketsahalo tse hlahang ponong ena kaofela ha tsona. Ka baka leo, ho lokela ho sebelisoe molao oaselemo-letsatsi. Daniele 8 ha e fane ka litaba tse re lumellang ho qala ho bala nako e qalang kakaretso ena ea nako, e neng e ka re fa pheletso ea eona. Empa Daniele 9 e fana ka litaba tsa bohlokoa (sheba thuto ea beke e latelang).

Lilemo tse 2,300 tsa boprofeta bona ke nako e telele ka ho fetisisa Boprofeteng bo baletsoeng nako ka Bibeleng. A kú nahane: lilemo tse 2,300! Ke nako e telele, haholo ha e bapisoa le hore re phela nako e kae ha joale. Taba ee e ka re thusa joang ho ithuta ho ba le mamello ho Molimo le tebellong ea rona ea liketsahalo tsa ho qetela?

Ho Ithuta Haholoanyane:

Katlase ke tafole e fanang ka kakaretso ea seo re talimaneng le sona ho fihlela mona mabapi le tlhahlamano ea mebiso e hlahang ho Daniele 2, 7, le 8. Taba ee e re bolella eng ka tlhokekiso ea sehalalelo?

Daniele 2	Daniele 7	Daniele 8
Babilona	Babilona	-
Ba-Mede le ba-Persia	Ba-Mede le ba-Persia	Ba-Mede le ba-Persia
Gerike	Gerike	Gerike
Roma ea Bohedene Bohedene	Roma ea Bohedene Bohed	Roma ea Bohedene Bohed
Roma ea Bopapa	Roma ea Bopapa	Roma ea Bopapa
-	Kahlolo leholimong	Tlhoekiso ea Sehalalelo
Ho Tla ha Bobeli [Bahaleli ba amohela 'muso]	Ho Tla ha Bobeli [Ho Timetsoa e se ka matsoho]	Ho Tla ha Bobeli [e se ka matsoho]

Joalo kaha re bona mona, ho na le ho bapa ha litaba likhaolong tsena. Lichaba ha lia hlalisoa feela ka tsela e bapileng, empa ketsahalo ea kahlolo e ho Daniele 7—e hlahang kamorao ho lilemo tse 1,260 (A.D.538–1798 B.C.) tsa Roma ea bopapa, e bapa le nako ea tlhoekiso ea sehalalelo, eo ho Daniele 8 e hlahang kamor'a Roma, le eona. Ka bokhutšoanyane, kahlolo ena e leholimong ho Daniele 7—kahlolo e lebisang bofelong ba lefatše—ke ntho e le 'ngoe le ho hloekisoa ha sehalalelo ho Daniele 8. Mona re fuoe litšoantšo tse peli tsa ntho e tšoanang, 'me ka bobeli li etsahala kamorao ho nako ea lilemo tse 1,260 tsa lithoriso tse tlišoang ke 'muso oa lenaka le lenyane.

Lipotso tsa Puisano:

1. Tafole e kaholimo e re bontša joang hore ho hloekisoa ha sehalalelo, ntho e le 'ngoe le kahlolo ho Daniele 7, li lokela ho etshala nako kamor'a boprofeta ba lilemo tse 1,260 ba lenaka le lenyane, feela pele ho hlongoa ha 'muso oa ho qetela oa Molimo?
2. Boprofeta ba Daniele 8 bo bontša nalane e le ntho e 'ngoe e likhoka hape e tletseng bokhopo. Liphoofole tse peli tse tšoantšang mebuso ea lefatše lia loantšana (Dan. 8:8–12). 'Muso oa lenaka le lenenyane hlahang kamor'a tsona, ke 'muso o likhoka o bolaeang (Dan. 8:23–25).ka mokhoa o joalo, Lengolo mona le etsa teko ea ho theolela kutloisisong ea rona bonnete ba mahlomola a lafatšeng lena. Taba ee e ka re thusa ho tšepa Molimo joang le molemo oa Hae le har'a bokhopo boo re bo bonang bo re pota-potile?